

Dobra gospodinja.

(Dalje.)

2. Dobra gospodinja je skrbna, — to je, ona ne dela in ne opravlja samo dela v hramu (hiši), zunej hrama, po njivah in inde marljivo, temuč ona to, kar se spravi in pridela, vé obdržati in zredoma pohasnovati in ne potrati ničesar, da, če je mogoče, stari pridelek do novega segne; zato pravijo, da gospodinja tri vogle hrama podpira, gospodar pa le enega samega. Preden pa o skrbnosti gospodinini govorimo, moramo preiskati: odkod tota povest izvira, da gospodinja tri vogle hišne podpira, gospodar pa samo jednega. — Nam se vidi, da najbržer ta povest od tod izvira, da so v starih časih, posebno pri židovih in drugih juterčanih, kjer so velike gospodarstva imeli in so se gospodarji bolj z bojem, tržtvom, sodbo in občinskim ladanjem pečali, kakor pa z gospodarstvom, to skrb ženam prepuštili, ktere so doma bile, kadar so možje po svojih zunanjih poslih odšli ter so samo zapovedali, kaj in kako naj se to in uno stori. To nam kažejo prislovice kralja Salomona 31. 10—31. od močne žene in dobre gospodinje, in tudi posvetna zgodba. Še zdaj se po nekterih krajih tota šega nahaja, da večidel gospodinje s starimi, otroci in družino doma gospodarstvo oskrbavajo, možje pa so bojniki, trgovci, brusari, kteri po svetu hodijo in krajcar iščejo, kakor je to pri Graničarjih, Kočevarjih in družih šega. Mož, kakor glava pri hramu in dober gospodar vse zravna in ukaže, kaj in kako bi se moglo vse opraviti, in spravi vse k hramu, kar je potrebno za strošek, obleko in gospodarstvo, posebno dnar, in ne more zmiraj domá biti, ampak mora pogostoma po zunanjih poslih iti, da kaj zasluži, in tako en vogel hrama zdržuje. — Dobra gospodinja mora zdaj sama gospodariti, vse opravljati in oskrbovati, in tako ona tri vogle hiše zdržuje. Drugi vogel ona zdržuje, da s spravljenim dnarom tako ravna, da do novega segne; tretjega zdržuje, da detco, pohišno delo in živino oskrbuje; četertega pa zdržuje, da zunanje delo na polji in indi oskrbuje, kadar gospodarja domá ni.

3. in 4. Dobra gospodinja je redna in snažna. — Ona skrbi za lep red in snago zvonaj hrama, kolikor to v žensko delo spada. Hram je čeden in lepo pobeljen, dvorišče lepo pometeno. V hramu ima vse v lepem redu in v snagi. V hiši so postlje in vse druge reči lepo pospravljene, miza in klopi izbrisane, glaži umiti in tla pometene. V prikleti, na hiši, po kleti in v kuhinji ravno tako. V hlevu je živina snažna in očesana, ima nastlano, da ne stoji v blatu. Ograd ima lepo obdelan in obsajen s salato in s sočivo. Kadar jedno gredo salate sprazne, si vé drugo skopati in nasaditi ali posejati. Tako lep red in snago ima tudi pri perilu ali platenini, da njeni ljudje in detca ne hodijo nesnažni ali raztrgani; obleko jim zakrpa in opere za pravega časa.

5. Dobra gospodinja je učljiva. — Ona ne dela nič nečimerno in slepo, ampak razumno; vse premisli, kako bi si kaj popraviti mogla, ne ostane pri starih šegah. Ona pazi, kako drugi kaj delajo, in če kaj boljšega vidi, si nauka vzame. Ona za svet praša druge, kadar si sama ne vé pomagati, kako bi si kaj podstopila, in tako se skozi več nauči za svoje gospodarstvo. Ona se varuje vraž in prazne vere, in vé, kaj gospodarstvu hasne, kaj mu škoduje.

6. Dobra gospodinja je pobožna. — Ona s svojimi ljudmi opravlja skrbno pohišno božjo službo. Ona ne dá tudi očitne božje službe zamuditi, deca in družino pošilja v cerkvo k božji službi pa k spovedi. Kadar male deca k razumu pridejo, jih učí molitve, jih k Božji službi in k spovedi spravlja, kadar so že zato. Kakor dobra in pobožna mati daje otrokom pohišni strah, da morajo bogati, mirni in tihi biti, pa ima zmiraj šibo kakor znamenje hišnega straha za tramom.

(Konec prih.)

Naravoslovna drobtinica.

* Vzrok večkratnega letošnjega mrzlega vremena pripisuje slavni prof. Rossmässler nenavadni letošnji pomladanski toploti. V svojem časniku „Aus der Heimat“ piše o tem tako-le: Iz vseh krajev zahodne Evrope se sliši, da ni stanovitne hude vročine letos nikjer, ampak vreme je bolj mrzlo. Iz tega se dá soditi, da je topla spomlad v zahodnji Grenlandii, kjer je večna zima, odtrgala silne kupe ledú, in spodnja mrzla morská sapa ga je v Novi Foundland v atlantiško morje gnala, kjer se zdaj poleti topí, za to topljenje pa veliko gorkote potrebuje, ki jo jemlje iz podnebja in tako letino bolj mrzlo napravlja. Ravno iz tega, misli on, se dá razjasniti tudi nenavadna prikazen, da sta letos jug in podsolnčnik mrzla. — Ko je prof. Rossmässler to pisal, je rekel, da pričakuje, da bo skušnja njegove besede potrdila. In res se je že zgodilo to. Transatlantiške parne ladje (parabrodi) so v krajih, ki ležé pod 47. stopinjo širóčine sveta, zadele navelike ledene kupe, kterim so se komaj ognile; vidile so pa tudi, da da več ladij, ki jih ne goni sopár, ampak imajo jadra, je ondi obtičalo v ledu, da ne morejo naprej.

Naši sovražniki.

Dobrovoljno premišljevanje za gospoda in kmeta.

(Konec.)

Nekaj družih domačinov so naši sovražniki iz zgolj nevednosti, da ne rečem neumnosti. Zoper nevednost Bog sam nič ne opravi, tem manj mi. Možje te vrste menijo, da bo koj sodni dan napočil, ako se domači jezik vpelje v učilnice in kancelije. Gnjus jim je vsaka svoboda, ker bojé se, da bodo svobodni državljani bolj nepokojni in razujzdani, kakor so do zdaj bili, da bodo jeli ubijati, ropati, in se poprijeti vseh hudobij. Želeli bi ti možje, da bi narod stopil nazaj v tisto davno dōbo, v kteri so se ljudje v kože oblačili, in jedli želod in lešnike, da bi le manj bili prebrisani, manj znajdljivi in manj pohujšani. Takih ljudi ima vsak narod, pa bolj so koristni, bolj ko so bojazljivi, ker drugim prilóžnost dajejo, smejeti se jim. Resnobni časi so zdaj; ko pa tacega strašljivca ugledam, se smeh nehoté ust polasti. Smeh je pa zdravju kaj koristen.

Še eno vrsto sovražnikov imamo — tiste, ki si ne upajo nas domá napadati, ampak samo na skrivnem in po ovinkih v ptujih časnikih. Vzrok njih vojske ni razjasnjen, oblika napadov je sirov srd, časnikarska pušica pa je kaljena v strupu laži in natolcevanja. Kakor sami pravijo, so ti možje močno omikani, za nas pravi uzori nemške kulture, ktero nam iz ljubezni do nas, do prostosti, do cesarstva po vsi sili ponujajo; štejejo se tudi med „liberalce“. Ako bi pa kdo liberalnost po njihovem vedenji sodil, reči bi moral, da je piškava reč. Sveta liberalnost, ljubezen prostosti, napredka in pravice, kako zlobo, kako gnjusbo moraš pokrivati s svojim imenom! Ali je te naše sovražnike samo sovrašтво tako preslepilo, da sami sebe ne poznajo? Ali morebiti več vesti in spoznanja nimajo? Ti, ki jezika ne poznajo, ga obsojujejo, da ni za višo omiko. Ti, ki naroda ne poznajo, in ga ne morejo poznati, ker ga ne umejo, mu odrekajo njegove potrebe. Kar ves narod čuti in je pravica pred Bogom in svetom, zatajujejo in „mali stranki“ pripisujejo. Naj si že izmišljujejo, naj lažejo in tožijo, da bi le govorili v svojem imenu, ne pa v imenu naroda, kteri bi se v nečast štel ž njimi biti v kaki zavezi. Ko se je obrnil narod od njih, naj se obrnejo tudi oni od nas, naj nas sodijo, kakor ptujci!

Smešen je njihov trud v izbiranji in razpošiljanji neslanih prežvekov. Tudi nečislana mrvica je pripravna, da se zatrobi v nemški svet; kadar jim pa gradiva zmanjka, potegnejo tudi čez mejo ali iz zraka kaj tacega, kar bi se